

Cirkulärnr: 2000:141
Diariernr: 2000/2970
Handläggare: Kristina Jennbert
Sektion/Enhet: Sektionen för Socialtjänst
Datum: 2000-12-19
Mottagare: Socialnämnd el motsv
Individ- / och familjeomsorg
Handikappfrågor
Rubrik: Samverkansprojekt kring människor med svåra psykiska och sociala funktionshinder samt utagerande beteende – efterlysning av exempel

2000-12-19

Sektionen för Socialtjänst

Socialnämnd el motsv
Individ- / och familjeomsorg
Handikappfrågor

Samverkansprojekt kring människor med svåra psykiska och sociala funktionshinder samt utagerande beteende – efterlysning av exempel

Ett gemensamt samverkansprojekt

Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet skall i ett gemensamt projekt uppmärksamma behovet av förbättrad samverkan kring människor som lider av svåra psykiska och sociala funktionshinder i kombination med ett destruktivt och utagerande beteende. Projektet utgör ett av flera "gränsöverskridande" aktiviteter under den för båda förbunden gemensamma politiska Vård- och omsorgsberedningen. Bengt Linder och Gunilla Román från Landstingsförbundets avdelning för vårdssamverkan och folkhälsa och Anita Sundin samt Ingrid Söderström från Svenska Kommunförbundets sektion för Socialtjänst utgör den gemensamma projektledningen. Arbetet påbörjades den 1 december 2000 och avses pågå ca 1,5 år med Kristina Jennbert som projektansvarig. Med detta brev vill vi informera om projektets syfte och innehåll och samtidigt göra en efterlysning av exempel på samverkansaktiviteter av olika slag.

Målgrupp för projektet

Många av de patienter som skrevs ut från den psykiatriska heldygnsvården i samband med psykiatrireformen har kvarstående funktionshinder som komplicerar och försvårar deras tillvaro. Bland dessa finns en mindre grupp människor som på grund av sin sjukdom samtidigt kan bete sig aggressivt och därigenom bli destruktiva och utagerande mot sig själv och andra. Missbruk av alkohol och narkotika eller andra droger kan också bidra till att yt-

terligare komplicera tillvaron liksom negativa attityder och rädsla från omgivningen.

Gruppen är liten men deras ofta svårhanterliga störningar kan innebära stora komplikationer för anhöriga och närstående liksom för berörd personal inom socialtjänst/hemtjänst och psykiatri. Det kan t.ex. vara svårt att få den enskilde att ta emot nödvändiga stödinsatser och det behövs mycket kunskap och erfarenhet för att avvärja hot och våld. Personalen inom hemtjänsten försätts ofta i bekymmersamma situationer med stora krav på ett professionellt bemötande och uthållighet i kontakten för att kunna erbjuda ett adekvat stöd. De flesta är vanligen väl kända av många som arbetar inom socialtjänsten, psykiatrin, primärvården, akutsjukvården och ibland även av polismyndigheten och kriminalvården. Många av dessa människor saknar en egen bostad och hamnar därför lätt i en "rundgång" mellan tillfälliga boenden, härbärgen och ibland också kriminalvårdens och LVM-vårdens institutioner.

Människor i denna grupp har särskilda behov av omfattande och samordnade stödinsatser/omhändertagande för att dämpa oro och ångest och därmed förebygga försämring och upprepade inläggningar i sluten psykiatrisk vård. Många har också behov av bättre fungerande somatisk vård liksom tandvård. Sammantaget ställer denna lilla grupp människor stora krav på en väl fungerande samverkan mellan huvudmännen men också på ett utvecklat samarbete med andra samhällsinstanser för att förebygga onödigt lidande och stora kostnader för samhället.

Förbundens gemensamma Psykiatriprojekt syftar bl.a. till att

- Stödja, stimulera och påskynda ett gemensamt utvecklingsarbete i kommuner och landsting kring en grupp människor där samverkan och behovet av ett gemensamt ansvarstagande är stort.
- Bidra till ökad kvalitet i omhändertagandet av enskilda människor så att behovet av boende, försörjning, socialt liv, psykiatriska och somatiska behov tillgodoses på ett för individen och hans/hennes anhöriga samordnat sätt.
- Bidra till ökad kunskap om hur samverkan i skilda former kan vara utformad och samtidigt sprida erfarenheter från ett antal samverkansaktiviteter.
- Diskutera vilka behov och svårigheter som är möjliga att tillgodose och finansiera på den lokala nivån samt initiera frågor som kan behöva lösas med hjälp från centralt håll. I detta sammanhang berörs frågor om tvång och autonomi, boende kontra institutionsvård, möjligheter och begränsningar i lagstiftning osv.

Projektets innehåll – efterlysning av samverkansaktiviteter

En konkret utgångspunkt för projektet är att finna och beskriva exempel på bra samverkansaktiviteter mellan kommuner och landsting som kan stimu-

lera och bilda grund för att ett "nytt" tänkande växer fram. Ett urval projekt kommer så småningom att dokumenteras i en skrift/handbok. Som ett första led i projektarbetet skulle vi vilja få en mer heltäckande uppfattning om det arbete som pågår kring denna grupp och efterlyser därför exempel på samverkansaktiviteter som kan handla bl.a. om:

Samordning av resurser och verksamheter: t.ex. psykiatrisk öppenvård som samarbetar med socialtjänst och primärvård i gemensamma team, exempel på samordnat stöd i olika boendeformer, gemensamma verksamheter för arbetsträning, sysselsättning, rehabilitering osv.

Samverkan i form av avtal: om ansvars- och kostnadsfördelning, gemensamma policyprogram, vårdprogram m.m.

Samverkan kring uppföljning och utveckling m.m.: t.ex. gemensam uppföljning/utvärdering, brukarrevision, samrådsgrupper, exempel på samarbete med intresseföreningar

Samverkan kring kompetensutveckling: Kunskapsförmedling, gemensam fortbildning, handledning

Samverkan på FoU-området

Vi hoppas att projektet skall väcka intresse för möten och samtal kring utveckling av gemensamma insatser kring en både väl känd och "okänd" grupp människor och ser fram mot ett givande utbyte av kunskap och erfarenheter. Samma information har getts i brev till landstingen och regionerna

Hör av er till:

projektledare Kristina Jennbert tel 08 452 78 47, mobil 070 – 319 78 47
Svenska Kommunförbundet
118 82 STOCKHOLM
e-mail: kristina.jennbert@svekom.se

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Sektionen för Socialtjänst

LANDSTINGSFÖRBUNDET
Avdelningen för vårdssamverkan och folkhälsa

Anita Sundin

Bengt Linder